

Sygn. akt II KK 374/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **L. K.**,

skazanego za czyn z art. 229 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 1 grudnia 2021 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt X Ka [...], utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 16 marca 2020 r., sygn. akt II K [...],

I. uchyla wyroki Sądów obu instancji w części dotyczącej czynów opisanych w punktach 2-7 części wstępnej wyroku Sądu I instancji, a ponadto w odniesieniu do czynu z opisanego w punkcie 8 części wstępnej wyroku Sądu I instancji uchyla wyrok Sądu Okręgowego w W. w części dotyczącej rozstrzygnięć o karze i środku karnym, i:

1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. umarza postępowanie wobec L. K. w zakresie czynów opisanych w punktach od 2 do 7 części wstępnej wyroku Sądu I instancji, obciążając w tej części kosztami procesu Skarb Państwa;

2. przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym w zakresie rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych za czyn opisany w punkcie 8 części wstępnej wyroku Sądu I instancji;

II. zarządza zwrot na rzecz L. K. opłaty od kasacji w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.

UZASADNIENIE

W sprawie Prokuratury Apelacyjnej w [...] o sygn. akt Ap. V Ds. [...], postanowieniem z dnia 5 lipca 2013 r. L. K. przedstawiono zarzuty, że:

1/ w okresie od listopada do grudnia 2003 r. w W., zajmując stanowisko Dyrektora Do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., udzielił korzyści majątkowej B. K. (K.) jako osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z zatrudnieniem na stanowisku lekarza i asystenta w Klinice Ortopedii i Rehabilitacji Samodzielnego Szpitala Klinicznego nr [...] w L. oraz w związku z pełnieniem funkcji członka komisji do spraw zamówienia publicznego na dostawę implantów dla Kliniki Ortopedii, Traumatologii i Rehabilitacji w Samodzielnym Szpitalu Klinicznym nr [...] w L., w ten sposób, że zatwierdził płatności w kwocie co najmniej 460 zł dokonane następnie przez spółkę S. za pobyt B. K. w dniach od 30 listopada do 2 grudnia 2003 r. w Hotelu „M.” w W., tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.,

2/ w okresie od listopada do grudnia 2003 r. w W., zajmując stanowisko Dyrektora Do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., udzielił korzyści majątkowej T. K. (K.) jako osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z zatrudnieniem na stanowisku Dyrektora Do Spraw Ekonomicznych Samodzielnego Szpitala Klinicznego nr [...] w L. w ten sposób, że zatwierdził płatności w kwocie co najmniej 460 zł dokonane następnie przez spółkę S. za pobyt T. K. w dniach od 30 listopada do 2 grudnia 2003 r. w Hotelu „M.” w W., tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.,

3/ w okresie od dnia 6 do 26 kwietnia 2004 r. w W., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, wspólnie i w porozumieniu z G. P. i innymi osobami i zajmując stanowisko Dyrektora Do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., udzielił korzyści majątkowej B. K. (K.) jako osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z zatrudnieniem na stanowisku lekarza i asystenta w Klinice Ortopedii i Rehabilitacji Samodzielnego Szpitala Klinicznego nr [...] w L. oraz w związku z pełnieniem funkcji członka komisji do spraw zamówienia publicznego na dostawę implantów dla Kliniki Ortopedii, Traumatologii i Rehabilitacji w Samodzielnym Szpitalu Klinicznym nr [...] w L., w ten sposób, że:

- zatwierdził płatności w kwocie co najmniej 1.455 zł dokonane następnie przez spółkę S. za bilety lotnicze dotyczące przelotu B. K. i jego żony T. K. w dniach 2 i 5 maja 2004 r. na trasie W. – L. – W.,
- zatwierdził płatności w kwocie co najmniej 1.480 zł dokonane następnie przez spółkę S. za pobyt B. K. i jego żony T. K. w dniach od 2 do 5 maja 2004 r. w Hotelu „P.” w L., tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

4/ w okresie od dnia 6 do 26 kwietnia 2004 r. w W., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, wspólnie i w porozumieniu z G. P. i innymi osobami i zajmując stanowisko Dyrektora Do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., udzielił korzyści majątkowej T. K. (K.) jako osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z zatrudnieniem na stanowisku Dyrektora Do Spraw Ekonomicznych Samodzielnego Szpitala Klinicznego nr [...] w L. w ten sposób, że:

- zatwierdził płatności w kwocie co najmniej 2.532 zł dokonane następnie przez spółkę S. za bilety lotnicze dotyczące przelotu T. K. wraz z jego żoną J. K. B. i córką K. K. w dniach 2 i 5 maja 2004 r. na trasie W. – L. – W.,
- zatwierdził płatności w kwocie co najmniej 1.480 zł dokonane następnie przez spółkę S. za pobyt T. K. wraz z jego żoną J. K. B. i córką K. K. w dniach od 2 do 5 maja 2004 r. w Hotelu „P.” w Londynie, tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Postanowieniem prokuratora z dnia 3 marca 2015 r., sygn. akt Ap. V Ds. [...], dokonano zmiany i uzupełnienia postanowienia o przedstawieniu zarzutów z dnia 5 lipca 2013 r., na skutek czego L. K. przedstawiono zarzuty, że:

1. w nieustalonym dniu między 12 a 16 czerwca 2003 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, udzielił E. Ś. korzyści majątkowej w wysokości 1.950 zł w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznej wynikającej z zajmowanego stanowiska Kierownika Sekcji Zamówień Publicznych Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w G., w ten sposób, że jako Dyrektor Do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S., zdecydował o zapłacie za studia podyplomowe E. Ś. kwoty 1.950 zł wykazanej na fakturze Vat Nr [...], z dnia 12.06.2003 roku, wystawionej przez Akademię [...] im. [...] w B., tj. o czyn z art 229 § 1 k.k.,
2. w okresie od dnia 7 stycznia 2004 roku do dnia 09 stycznia 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z R. B. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wprowadził w błąd przedstawicieli spółki S., co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia w ten sposób, że wiedząc, iż A. S. w rzeczywistości nie zawierała umowy zlecenia nr [...] z firmą S. oraz nie wykonywała usług dla tej firmy, wydał zgodę na sporządzenie umowy, a następnie zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 14.000 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,
3. w okresie od dnia 28 stycznia 2004 roku do dnia 06 lutego 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z R. B. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., wprowadził w błąd przedstawicieli Spółki S. co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia w ten sposób, że wiedząc iż E. P. w rzeczywistości nie zawierała umowy zlecenia nr [...] z firmą S. oraz nie wykonywała usług dla tej firmy, wydał zgodę na sporządzenie umowy a następnie zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 14.500 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

4. w okresie od dnia 12 maja 2004 roku do dnia 19 maja 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z R. B. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., wprowadził w błąd przedstawicieli Spółki S. co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia w ten sposób, że wiedząc iż E. P. w rzeczywistości nie zawierała umowy zlecenia nr [...] z firmą S. oraz nie wykonywała usług dla tej firmy, wydał zgodę na sporządzenie umowy a następnie zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 6.200 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

5. w okresie od dnia 2 czerwca 2004 roku do dnia 8 czerwca 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z R. B. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., wprowadził w błąd przedstawicieli Spółki S. co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia nr [...] w ten sposób, że wiedząc iż E. P. w rzeczywistości nie zawierała umowy zlecenia z firmą S. oraz nie wykonywała usług dla tej firmy, wydał zgodę na sporządzenie umowy a następnie zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 5.000 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

6. w okresie od dnia 19 lipca 2004 roku do dnia 26 lipca 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z A. E. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., wprowadził w błąd przedstawicieli Spółki S. co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia w ten sposób, że wiedząc iż E. P. w rzeczywistości nie zawierała umowy zlecenia nr [...] z firmą S. oraz nie wykonywała usług dla tej firmy, zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1.500 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

7. w okresie od dnia 20 lipca 2004 roku do dnia 26 lipca 2004 roku w W., działając ze z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z R. B. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., wprowadził w błąd przedstawicieli Spółki S., co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia w ten sposób, że wiedząc, iż przekazane spółce S. dane personalne E. P. wykorzystano do sporządzenia umowy zlecenia nr [...] podczas gdy w rzeczywistości E. P. nie zawierała umowy zlecenia z firmą S. oraz nie wykonywała usług, wydał zgodę na sporządzenie umowy a następnie zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do wypłaty nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 5.000 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

8. w okresie od dnia 15 kwietnia 2005 roku do dnia 22 kwietnia 2005 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z A. E. oraz z innymi osobami, zajmując stanowisko Dyrektora do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o., wprowadził w błąd przedstawicieli Spółki S. co do osoby uprawnionej do otrzymania zapłaty z tytułu umowy zlecenia w ten sposób, że wiedząc iż E. P. w rzeczywistości nie zawierała umowy zlecenia nr [...] z firmą S. oraz nie wykonywała usług dla tej firmy, wydał zgodę na sporządzenie umowy a następnie zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym doprowadził spółkę S. do wypłaty nienależnej zapłaty i niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1.500 złotych, tj. o czyn z art 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

W sprawie o sygn. akt II K [...] Sądu Rejonowego w W. L. K. był oskarżony o czyny zarzucane w postanowieniu o zmianie i uzupełnieniu zarzutów z dnia 3 marca 2015 r.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 marca 2020 r., sygn. akt II K [...], L. K. został uznany za winnego czynu z art. 229 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I). Jednocześnie w pkt II ww. wyroku, w ramach czynów zarzucanych w punktach od 2 do 8 części wstępnej wyroku, L. K. został uznany za winnego tego, że:

„- w okresie od dnia 07 stycznia 2004 roku do dnia 09 stycznia 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 14 tys. PLN na szkodę spółkę S. sp. z o.o. z siedzibą w W. w ten sposób, że w ramach przyjętego w spółce S. sp. z o.o. sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr [...] zawartej na dane A. S. z firmą S. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

„- w okresie od dnia 28 stycznia 2004 roku do dnia 06 lutego 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 14.500 PLN na szkodę spółkę S. sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w ten sposób, że w ramach przyjętego w spółce S. sp. z o.o. sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr [...] zawartej na dane E. P. z firmą S. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

„- w okresie od dnia w okresie od dnia 12 maja 2004 roku do dnia 19 maja 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 6.200 PLN na szkodę spółkę S. sp. z o.o. w ten sposób, że w ramach przyjętego w spółce S. sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr [...] zawartej na dane E. P. z firmą S. sp. z o.o. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

„- w okresie od dnia 02 czerwca 2004 roku do dnia 08 czerwca 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w

porozumieniu z innymi osobami, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 5000 PLN na szkodę spółki S. sp. z o.o. z siedzibą w W. w ten sposób, że w ramach przyjętego w tej spółce sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr [...] zawartej na dane E. P. z firmą S. sp. z o.o. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

„- w okresie od dnia 19 lipca 2004 roku do dnia 26 lipca 2004 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z A. E. oraz z innymi osobami, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 1500 PLN na szkodę spółki S. sp. z o.o. z siedzibą w W. w ten sposób, że w ramach przyjętego w tej spółce sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr [...] zawartej na dane E. P. z firmą S. sp. z o.o. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

„- w okresie od dnia 20 lipca 2004 roku do dnia 26 lipca 2004 roku w W., działając ze z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 5000 PLN na szkodę spółki S. sp. z o.o. w ten sposób, że w ramach przyjętego w tej spółce sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr (...) zawartej na dane E. P. z firmą S. sp. z o.o. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

„- w okresie od dnia 15 kwietnia 2005 roku do dnia 22 kwietnia 2005 roku w Warszawie, działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z A. E. oraz z innymi osobami, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 1500 PLN na szkodę spółki S. sp. z o.o. w ten

sposób, że w ramach przyjętego w tej spółce sposobu dokonywania rozliczeń finansowych, jako Dyrektor do Spraw Sprzedaży i Marketingu w spółce S. sp. z o.o. wiedząc o fikcyjnym charakterze umowy zlecenia nr [...] zawartej na dane E. P. z firmą S. sp. z o.o. zatwierdził do wypłaty rachunek do umowy nr [...], czym umożliwił wypłacenie pieniędzy w ww. kwocie”, co zakwalifikowano, jako występki z art 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Przyjmując, że wszystkich siedmiu przypisanych mu w ten sposób występków L. K. dopuścił się w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, tj. w warunkach ciągu przestępstw, wymierzono mu jedną karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 400 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 50 złotych.

Ponadto w pkt III kary jednostkowe pozbawienia wolności zostały połączone i wymierzono L. K. karę łączną roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności, a w pkt IV wykonanie orzeczonej w punkcie III kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat. Ponadto, w związku ze skazaniami z pkt II wyroku, L. K. został zobowiązany do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz S. sp. z o.o. z siedzibą w W. kwoty 47.700,00 zł, ze wskazaniem, że do kwoty 3.000,00 zł obowiązek ten został orzeczony solidarnie z A. E. (pkt V).

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją m.in. obrońcy L. K., która zawierała m.in. zarzut mającego wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie „art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w odniesieniu do czynów oznaczonych od 2 do 7 w części wstępnej wyroku polegające na nieumorzeniu postępowania w tym zakresie z powodu przedawnienia karalności wskazanych tam czynów” (zarzut nr 4).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt X Ka [...], utrzymano w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji. W odniesieniu do zarzutu nr 4 apelacji obrońcy L. K. Sąd Okręgowy wskazał, że „postanowienie o postawieniu zarzutów L. K. w zakresie w/w czynów zostało wydane w dniu 5 lipca 2013 r., a nie jak twierdzi apelujący w dniu 3 marca 2015 r. Zważając na zmianę kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu zaznacza się, że ustanie karalności czynu z art. 278 § 1 k.k. ustaje jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło

10 lat (art. 101 § 1 pkt 3 k.k.). Zatem w przedmiotowej sprawie doszłoby do ustania karalności w 2014 r. gdyby nie wszczęcie postępowania wobec oskarżonego w dniu 5 lipca 2013 r., która to okoliczność prowadziła do wydłużenia okresu przedawnienia karalności (art. 102 k.k.)”.

Od powyższego prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kończącego postępowanie kasację wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył go „w części dotyczącej czynów przypisanych skazanemu, a oznaczonych od 2 do 7 w części wstępnej wyroku Sądu I instancji”. Skarżący zarzucił „mające oczywisty wpływ na treść orzeczenia rażące naruszenie prawa, tj. art. 439 § 1 pkt 9 w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. polegające na utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku Sądu I instancji w zakresie czynów oznaczonych od 2 do 7 części wstępnej tego orzeczenia Sądu w sytuacji przedawnienia ich karalności”. W oparciu o ten zarzut obrońca wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w W. oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji w zakresie wskazanych czynów, tj. od 2 do 7 części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego i umorzenie postępowania w tym zakresie z powodu przedawnienia karalności wskazanych czynów oraz o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. w zakresie w jakim utrzymał on w mocy wyrok Sądu Rejonowego odnośnie pkt II części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji, a nadto odnośnie kary łącznej (pkt III), okresu próby (pkt IV), orzeczonego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody (pkt V) oraz kosztów postępowania i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w tej części”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Regionalnej w K. wniosła o oddalenie kasacji jak oczywiście bezzasadnej. W uzasadnieniu tego stanowiska jego Autorka w zasadzie nie zakwestionowała, że w sprawie tej doszło do przedawnienia karalności czynów wymienionych w punktach 2-7 części wstępnej wyroku, ale wobec tego, że nie uległa przedawnieniu karalność czynu z punktu 8 części wstępnej wyroku, opowiedziała się za uznaniem kasacji za oczywiście bezzasadną.

W piśmie zawierającym stanowisko obrońcy skazanego L. K. odnośnie do odpowiedzi prokuratora na kasację, obrońca podtrzymał wniesioną kasację, jej zarzut oraz wnioski.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza kasacji obrońcy L. K. oraz akt sprawy prowadzi do wniosku, że w przedmiotowym postępowaniu doszło do przedawnienia karalności czynów opisanych w punktach od 2 do 7 części wstępnej wyroku Sądu I instancji w sposób wskazany w kasacji obrońcy, co jest równoznaczne z zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

W pierwszej kolejności trzeba odnieść się do relacji postanowienia o przedstawieniu zarzutów z dnia 5 lipca 2013 r. do postanowienia o zmianie i uzupełnieniu zarzutów z dnia 3 marca 2015 r. Bez wątpienia dotyczą one zupełnie innych czynów. Jedynymi punktami wspólnymi pomiędzy nimi są L. K. i spółka S., jednakże jest to w żadnej mierze niewystarczające, aby móc uznać tożsamość czynów ujętych w obu tych postanowieniach. Postanowienie z 2013 r. zawiera zarzuty czterech przestępstw korupcyjnych, które miały dotyczyć B. K. i T. K. i miały zostać popełnione od listopada do grudnia 2003 r. oraz w kwietniu 2004 r. Z kolei w postanowieniu z 2015 r. mowa jest o oszustwach związanych z osobami A. S. i E. P., które miały być popełnione w styczniu, lutym, maju, czerwcu, lipcu 2004 r. oraz kwietniu 2005 r. Bezspornie inny jest czas popełnienia przestępstw, inne są podmioty związane z ich popełnieniem, wreszcie co innego jest także przedmiotem przestępstwa, są to więc zupełnie różne przestępstwa. Tym samym nie sposób uznać, aby postanowienie o przedstawieniu zarzutów z dnia 5 lipca 2013 r. wywierało jakikolwiek skutek w kontekście przedawnienia karalności przestępstw, o których mowa w postanowieniu z 2015 r.

Dla ustalenia okresów przedawnienia karalności decydujące znaczenie ma to, jakie przestępstwo oskarżony w rzeczywistości popełnił, a więc czyn przypisany, a nie, o jakie przestępstwo został oskarżony, czyli czyn zarzucany (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2020 r., IV KK 126/20; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2019 r., V KK 57/18). Toteż w tej sprawie bez znaczenia jest, że w chwili przedstawienia zarzutów L. K. w 2015 r. nie doszło jeszcze do przedawnienia karalności czynów mu zarzucanych przy uwzględnieniu ich kwalifikacji prawnej

przyjętej w postanowieniu o przedstawieniu o uzupełnieniu zarzutów (czyny z art. 286 § 1 k.k.). Dla ustalenia terminu przedawnienia karalności przestępstw przypisanych L. K. znaczenie ma ich kwalifikacja przyjęta w wyroku Sądu I instancji i zaakceptowana przez Sąd odwoławczy – art. 278 § 1 k.k. Co prawda w apelacji prokurator wykazywał, że jego zdaniem prawidłową kwalifikacją prawną czynów opisanych w punktach od 2 do 8 części wstępnej wyroku Sądu I instancji jest ta przyjęta w akcie oskarżenia, jednakże Sąd odwoławczy nie podzielił tej argumentacji i utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji, kwalifikujący te czyny jako kradzieże.

Powyższej konkluzji nie modyfikuje to, że na gruncie nowych przepisów wydłużenie okresu przedawnienia jest uzależnione od wszczęcia postępowania w sprawie, a nie przeciwko osobie (art. 102 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, Dz. U. 2016, poz. 189, która weszła w życie w dniu 2 marca 2016 r.). Jeżeli bowiem do czasu wejścia w życie ustawy nowelizującej termin przedawnienia już upłynął, co należy oceniać przez pryzmat przestępstwa przypisanego w wyroku i jego kwalifikacji prawnej, to nie stosuje się przepisów w brzmieniu przez nią nadanym. Tym samym jeżeli do dnia 2 marca 2016 r. upłynął już termin przedawnienia karalności z art. 101 k.k. i gdy w tym czasie nie wszczęto postępowania przeciwko osobie, obowiązkiem organu procesowego było stwierdzić wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej przewidzianej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2018 r., II KK 77/18; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2016 r., III KK 366/16; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2018 r., II KK 65/18).

Przedawnienie karalności występku z art. 278 § 1 k.k. upływa po 10 latach od popełnienia czynu (art. 101 § 1 pkt 3 k.k.). Mając na względzie przyjęty przez Sąd I instancji opis czynów z punktów od 2 do 7 części wstępnej wyroku Sądu I instancji, przedawnienie ich karalności nastąpiło kolejno:

- dla czynu z pkt 2 – dnia 9 stycznia 2014 r.
- dla czynu z pkt 3 – dnia 6 lutego 2014 r.,
- dla czynu z pkt 4 – dnia 19 maja 2014 r.
- dla czynu z pkt 5 – dnia 8 czerwca 2014 r.
- dla czynu z pkt 6 – dnia 26 lipca 2014 r.

- dla czynu z pkt 7 – dnia 26 lipca 2014 r.

Każdorazowo miało to więc miejsce przed wydaniem postanowienia o zmianie i uzupełnieniu zarzutów z dnia 3 marca 2015 r., a więc przed dokonaniem czynności, która w myśl przepisów obowiązujących do dnia 2 marca 2016 r., wydłużałaby termin przedawnienia karalności (art. 102 k.k.), a także przed nowelizacją art. 102 k.k. Innymi słowy, w związku z upływem 10 lat od daty czynu i nieprzedłużeniem do tego czasu termin przedawnienia karalności przestępstw opisanych w punktach od 2 do 7 części wstępnej wyroku Sądu I instancji, we wskazanych powyżej datach doszło do przedawnienia ich karalności. Z tego powodu konieczne było uchylenie w tym zakresie obu wyroków wydanych w tej sprawie i umorzenie postępowania karnego.

Jednocześnie, jako że czyny opisane w punktach od 2 do 8 części wstępnej wyroku Sądu I instancji zostały objęte ciągiem przestępstw, a tym samym wymierzono za nie jedną karę i jeden środek karny, konieczne było uchylenie także rozstrzygnięć w zakresie sankcji karnej dotyczących czynu z punktu 8 części wstępnej wyroku Sądu I instancji. W wyroku nie ma bowiem kary jednostkowej wymierzonej wyłącznie za ten czyn, a orzeczony w punkcie V wyroku Sądu I instancji obowiązek naprawienia szkody dotyczy całego ciągu przestępstw z punktu II tego wyroku. W odniesieniu do przestępstwa opisanego w punkcie 8 wyroku Sądu Rejonowego do przedawnienia karalności nie doszło – czyn ten został popełniony od dnia 15 kwietnia do dnia 22 kwietnia 2005 r., a więc termin przedawnienia karalności upływał w dniu 22 kwietnia 2015 r. Jako, że przed jego upływem wszczęto postępowanie przeciwko osobie (postanowienie w zmianie i uzupełnieniu zarzutów z dnia 3 marca 2015 r.), termin ten uległ wydłużeniu o 10 lat i upłynie w dniu 22 kwietnia 2025 r. Powoduje to konieczność przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu. Wobec uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w odniesieniu do tego czynu wyłącznie w zakresie rozstrzygnięć o karze i środku karnym, sprawa została przekazana temu Sądowi w celu jej ponownego rozpoznania w zakresie rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych za ten czyn.

Uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie kary za ciąg przestępstw, wchodzącej w skład kary łącznej, oznacza równocześnie rozwiązanie węzła kary

łącznej (pkt III wyroku Sądu I instancji). Jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, kara łączna zostaje rozwiązana wraz z uchyleniem orzeczeń co do jednej z kar jednostkowych, w związku z czym zbędne jest uchylenie wyroku w części dotyczącej tej kary. W przypadku uchylenia jednej z kar jednostkowych, rozstrzygnięcie o karze łącznej traci moc *ex lege*, a zatem sąd kasacyjny nie musi zawierać w wydanym wyroku rozstrzygnięcia o uchyleniu orzeczenia o karze łącznej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt V KK 617/19, OSNK 2020/6/20; zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt II KK 127/17; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt III KO 78/11). Toteż na skutek uchylenia wyroku w zakresie kary orzeczonej za ciąg przestępstw, doszło do rozwiązania węzła kary łącznej orzeczonej za ciąg przestępstw oraz występku z art. 229 § 1 k.k.

W wyroku Sądu I instancji wykonanie orzeczonej kary łącznej warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby. Trzeba zatem podkreślić, że rozstrzygnięcie zapadłe w niniejszej sprawie, skutkujące rozwiązaniem węzła kary łącznej, nie niweczy zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary w stosunku do kary jednostkowej za występku z art. 229 § 1 k.k. (pkt IV wyroku Sądu I instancji). Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w sprawie IV KK 54/14: „Zbędnym formalizmem byłoby wymaganie od sądu orzekającego, aby ten, konstruując swoje orzeczenie w przypadku skazywania za kilka przestępstw, najpierw wymierzał kary jednostkowe pozbawienia wolności, następnie warunkowo zawieszał ich wykonanie i ostatecznie wymierzał karę łączną pozbawienia wolności oraz warunkowo zawieszał jej wykonanie. Co prawda, taki sposób postępowania byłby poprawny i z pewnością oddawałby w sposób jasny właściwą intencję sądu, ale pominięcie w sentencji wyroku rozstrzygnięć o warunkowym zawieszeniu wykonania kar jednostkowych pozbawienia wolności i rozstrzygnięcie tylko o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej pozbawienia wolności nie może oznaczać niczego innego, aniżeli to, że również wykonanie kar jednostkowych pozbawienia wolności zostało warunkowo zawieszone. W sytuacji zaś, gdy orzeczenie sądu pierwszej instancji co do rozstrzygnięcia obejmującego jedną z kar jednostkowych pozbawienia wolności zostanie uchylone, a w takiej sytuacji ulega rozwiązaniu również kara łączna, to oczywistym jest, że w obrocie pozostaje wówczas kara

jednostkowa pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania”. Analogiczna sytuacja ma miejsce w sprawie niniejszej, a więc kara 10 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzona L. K. w pkt. I wyroku Sądu I instancji, pozostaje karą z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w pkt I.1. sentencji wyroku uzasadnia art. 632 pkt 2 k.p.k., a rozstrzygnięcie z pkt. II, w przedmiocie zwrotu opłaty od kasacji, art. 527 § 4 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji wyroku.